

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.A. SKUNDO**

2026 m. kovo 17 d. Nr. S-2026/43 (7-2026/23)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės, Kristinos Jakštienės (pranešėja), Raimondos Juodkaitės ir Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrino A.A. (toliau – Pareiškėja) 2026-02-08 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2026-01-21 sprendimo Nr. 68-5 (toliau – Sprendimas). Pareiškėja, Pareiškėjos atstovė B.B. ir C.C. 2026-03-03 dalyvavo Komisijos posėdyje. Inspekcijos atstovas D.D. posėdyje dalyvavo nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėja Komisijai pateikė skundą, kuriame prašo pakeisti Inspekcijos Sprendimą ir pripažinti, kad faktinę ūkinę veiklą vykdė ne Pareiškėja, o jos motina C.C..

Pareiškėja skunde Komisijai nurodė, kad nesutinka su patikrinimo metu apskaičiuotais mokesčiais. Šiaulių apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Šiaulių AVMI) atliko Pareiškėjos gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM), pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), valstybinio socialinio draudimo įmokų (toliau – VSD įmokos) ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSD įmokos) už 2021-01-01–2023-12-31 m. apskaičiavimo, deklaravimo, sumokėjimo teisingumo patikrinimą ir surašė 2025-09-11 patikrinimo aktą Nr. (31.49Mr) FR0680-269 (toliau – Patikrinimo aktas). Patikrinimo metu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 70 straipsniu ir Inspekcijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 patvirtintomis Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (toliau – Taisyklės) 6.3.5 punkte nurodytu lėšų bankų sąskaitose vertinimo metodu, įvertinus bankų sąskaitų išrašus, pardavimo sąskaitas faktūras ir paaiškinimus, nustatyta, kad Pareiškėja 2021–2023 m. iš vykdytos individualios veiklos (toliau – IDV) gavo 905 952,71 Eur pajamų, iš kurių 779 906,80 Eur nedeklaravo metinėse pajamų deklaracijose. Šiaulių AVMI, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) GPMĮ 6 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatomis, 18 ir 182 straipsnių nuostatomis, Pareiškėjai už 2021 m. apskaičiavo grąžintiną 3 865,32 Eur GPM sumą, už 2022 m. apskaičiavo mokėtiną 26 298,54 Eur GPM sumą, už 2023 m. apskaičiavo mokėtiną 62 086,20 Eur GPM sumą. Patikrinimo metu taip pat nustatyta, kad Pareiškėja pažeidė Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) 71 straipsnio ir 92 straipsnio nuostatas, nes jos gautoms pajamoms iš vykdytos ekonominės veiklos 2021 m. lapkričio mėn. viršijus 45 000 Eur ribą, Pareiškėja apyskaitos formos FR0608 mokesčių administratoriui nepateikė ir PVM neapskaičiavo. Dėl nustatyto pažeidimo, vadovaujantis PVMĮ 92 straipsniu, Pareiškėjai už 2021 m. apskaičiuota – 3 149 Eur, už 2022 m. – 61 205 Eur, už 2023 m. – 87 615 Eur pardavimo PVM. Nustatyta, kad Pareiškėja

nuo 2022–2023 m. gautų ir nedeklaruotų IDV pajamų neapskaičiavo ir nesumokėjo VSD įmokų ir PSD įmokų, todėl Pareiškėjai patikrinimo metu papildomai apskaičiuota 12 911,70 Eur VSD įmokų ir 5 806,95 Eur PSD įmokų.

Šiaulių AVMI 2025-10-23 sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. (31.49 Mr) FR0682-238 (toliau – Šiaulių AVMI sprendimas) patvirtino mokestinio patikrinimo metu apskaičiuotus 62 086,20 Eur GPM, 11 903,99 Eur GPM delspinigių, 132 632 Eur PVM, 34 504,53 Eur PVM delspinigių, 18 718,65 Eur VSD įmokų ir PSD įmokų ir paskyrė 37 252 Eur GPM baudą, 57 044 Eur PVM baudą, 11 231 Eur VSD įmokų ir PSD įmokų baudas.

Inspekcija Sprendimu Šiaulių AVMI sprendimą patvirtino. Pareiškėja skunde nurodo, kad Inspekcijos Sprendimas grindžiamas tuo, kad lėšos buvo pervedamos į Pareiškėjos banko sąskaitą ir dokumentai buvo išrašyti Pareiškėjos vardu, tačiau nevertinama, kas faktiškai organizavo veiklą, kas priėmė sprendimus, kas vykdė veiklą ir kas disponavo jos rezultatais. Tokiu būdu nebuvo nustatytos visos bylai reikšmingos aplinkybės. Mokestinio patikrinimo metu mokesčių administratorius atsisakė priimti ir vertinti tikrojo veiklos vykdytojo – C.C., paaiškinimus, taip eliminuodamas galimybę nustatyti realius ūkinės veiklos santykius. Mokesčių administratorius rėmėsi vien formaliais duomenimis, neatskleidžiant faktinės veiklos esmės.

Pareiškėja nurodo, kad mokesčių administratorius rinko ir analizavo duomenis iš socialinio tinklo „Facebook“, įskaitant tiesiogines transliacijas paskyroje „(duomenys neskelbtini)“. Iš šių duomenų visumos akivaizdžiai matyti, kad Pareiškėja tiesioginėse transliacijose nedalyvavo ir nevykdė viešų veiksmų, susijusių su veiklos pristatymu ar prekių realizavimu. C.C. pateikė paaiškinimus, jog dėl jos turimų finansinių įsipareigojimų neturėjo galimybės savo vardu registruoti IDV, todėl formaliai pasinaudojo Pareiškėjos vardu, atlikdama su veiklos registravimu susijusius veiksmus.

Pareiškėja pažymi, kad jos vardu buvo įregistruota IDV pažyma bei atidaryta atskira banko sąskaita pavadinimu „(duomenys neskelbtini)“, tačiau šią sąskaitą faktiškai valdė, kontroliavo ir joje esančiomis lėšomis disponavo išimtinai C.C.. Visais veiklos vykdymo aspektais C.C. veikė savarankiškai ir savo vardu: ji palaikė tiesioginius santykius su klientais (kurie žinojo, jog bendrauja būtent su C.C.), rinko ir administravo užsakymus, vykdė prekių įsigijimą, organizavo reklamos veiklą, derėjosi su tiekėjais bei koordinavo prekių tiekimą ir logistiką. Socialinio tinklo paskyra „(duomenys neskelbtini)“ buvo valdoma išimtinai jos, ir tik ji turėjo visus prisijungimo duomenis prie šios paskyros.

Pareiškėjos teigimu, mokesčių administratoriaus pareigūnai, siekdami patikrinti pateiktų paaiškinimų pagrįstumą, rinko priešpriešinę informaciją, kreipdamiesi į pirkėjus. Nors dalis pirkėjų nurodė, kad prekes įsigijo iš „(duomenys neskelbtini)“, ši informacija nebuvo tinkamai įvertinta kaip reikšmingas įrodymas, leidžiantis identifikuoti tikrąjį veiklos vykdytoją.

Pareiškėjos nuomone, Inspekcija neįvertino visų reikšmingų faktinių aplinkybių visumos, veiklos vykdytoju pripažino formaliai nurodytą asmenį, t. y. tą, kurio vardu buvo gautos piniginės lėšos, nors faktinis veiklos organizavimas, kontrolė ir ekonominė nauda buvo susiję su C.C.. Pareiškėjos vertinimu, Inspekcijos Sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 10 straipsnyje įtvirtinto turinio viršenybės prieš formą principo, yra pagrįstas nepakankamu faktinių aplinkybių ištyrimu bei laikytinas nepagrįstu ir neatitinkančiu teisėtumo, objektyvumo ir proporcingumo reikalavimų. Be to, mokesčių administratoriaus pareigūnas atsisakė priimti C.C. paaiškinimus ir atsisakė su ja komunikuoti, motyvuojant tuo, kad banko sąskaitos ir sąskaitų faktūrų išrašymas buvo Pareiškėjos vardu. Toks pareigūno elgesys sudarė situaciją, kurioje Pareiškėjai objektyviai nebeliko galimybės užtikrinti, kad būtų ištirta reali ūkinės veiklos struktūra ir faktiniai ekonominiai santykiai. Kitaip tariant, mokesčių administratorius eliminavo galimybę nagrinėti bylą pagal faktinius veiklos vykdymo santykius, o ne pagal formalius dokumentinius požymius, ir tokiu būdu faktiškai privertė Pareiškėją toliau teikti paaiškinimus savo vardu.

Pareiškėja akcentuoja, kad mokesčių administratoriaus išvada, jog pati Pareiškėja pripažino vykdžiusi veiklą, yra grindžiama priverstine procesine adaptacija prie mokesčių administratoriaus suformuotos situacijos. Šioje situacijoje Pareiškėjos pateikti paaiškinimai negali būti vertinami kaip materialus veiklos vykdymo pripažinimas, bet tik kaip formalus dalyvavimas procese, kuriame tikrasis veiklos vykdytojas nebuvo įtrauktas. Vien faktas, kad piniginės lėšos buvo pervedamos į Pareiškėjos banko sąskaitas ir apskaitos dokumentai buvo formaliai išrašyti Pareiškėjos vardu, savaime nesudaro pakankamo teisinio pagrindo konstatuoti, jog realus veiklos vykdytojas ar ekonominės naudos gavėjas buvo Pareiškėja. Pagal mokesčių teisės doktriną ir teismų praktiką lemiamą reikšmę turi ne formalus dokumentų įforminimas, o realus ūkinės veiklos turinys – kas faktiškai organizavo veiklą, kas priėmė sprendimus, kas vykdė veiklos kontrolę ir kas disponavo ekonomine nauda. Būtent šių esminių kriterijų mokesčių administratorius nenustatė, apsiribodamas vien formaliosios apskaitos požymių konstatavimu, taip pažeisdamas pareigą objektyviai ir nešališkai ištirti bylai reikšmingas aplinkybes. Mokesčių administratorius pasirinko formaliausią sprendimo būdą – mokestines prievoles priskyrė asmeniui, kurio vardu buvo pateiktos deklaracijos, neįvertinęs faktinės ūkinės veiklos vykdymo realybės.

Pareiškėja prie skundo Komisijai pateikia: socialinio tinklo Facebook (Meta) informaciją (viešai prieinama); susirašinėjimus su klientais, socialinio tinklo Facebook (Meta) tiesioginių transliacijų ataskaitą, C.C. pasirašytą „Prisipažinimą dėl veiklos vykdymo ir asmeninės ekonominės naudos siekimo“.

Inspekcija Sprendime nurodė, kad Pareiškėja nuo 2020-12-03 ir šiuo metu vykdo keletą IDV¹, nuo 2021-06-15 vykdo užsakomojo pardavimo paštu arba internetu veiklą.

Dėl faktinių aplinkybių

Sprendime pažymėta, kad patikrinimo metu pagal bankų sąskaitų išrašus ir mokestinio tyrimo metu Pareiškėjos pateiktus dokumentus (IDV pajamų ir išlaidų žurnalus, PVM sąskaitas faktūras, kreditines sąskaitas), nustatyta, kad tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėja vykdė elektroninę prekybą / tiesiogines (ang. live) transliacijas facebook profilyje „(duomenys neskelbtini)“ ir naudotų drabužių pardavimus fiziniame parduotuvėje ir iš jos gavo pajamų, tačiau Inspekcijai pateiktose pajamų deklaracijose jų nedeklaravo arba jas sumažino, siekdama išvengti mokėtinų mokesčių. Pareiškėja metinėse pajamų mokesčio deklaracijose (forma GPM311) kaip leidžiamų atskaitymų pripažinimo būdą yra pasirinkusi 30 proc. leidžiamų atskaitymų nuo gautų pajamų iš IDV be pagrindžiančių dokumentų. Nors Pareiškėja ir pasirinko minėtą leidžiamų atskaitymų būdą, tačiau mokestiniam patikrinimui pateikė prekių įsigijimo sąskaitas, kreditines prekių grąžinimo sąskaitas, kurių dalį apskaitė IDV pajamų ir išlaidų žurnaluose. Patikrinimo metu Pareiškėja taip pat pateikė dokumentus apie prekių įsigijimą iš trečiųjų šalių (Turkijos, Baltarusijos), kurias nurodė įsigijusi Gariūnų verslo parke. Dokumentų, kuriuose būtų nurodytas faktinis prekių pardavėjas, Pareiškėja neturi. Iš bylos medžiagos taip pat matyti, kad Pareiškėjos pateiktose Lenkijoje įsigytų prekių sąskaitose nėra nurodytas fizinis / juridinis asmuo, iš kurio buvo įsigytos prekės, t. y. pardavėjas (nurodoma tik prekių įsigijimo vieta). Patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėja nuo 2021-01-28 iki 2021-12-23 adresu: (duomenys neskelbtini), turėjo įregistravusi elektroninį kasos aparatą (toliau – EKA) EURO-1000T. Pareiškėja patikrinimo metu nurodė, kad minėtu adresu ji nuo 2021-04-01 buvo atidariusi naudotų drabužių parduotuvę ir dėl Covid-19 karantino prekybos nevykdė. Paprašius Pareiškėjos pateikti kasos operacijų žurnalą ir kitus susijusius dokumentus, Pareiškėja teigė,

¹ Naudotų daiktų mažmeninė prekyba parduotuvėse (Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (toliau – EVRK) kodas 477900); kosmetikos ir tualetų reikmenų mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (EVRK kodas 477500); drabužių mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (EVRK kodas 477100). Nuo 2021-06-15 taip pat vykdo užsakomojo pardavimo paštu arba internetu veiklą.

kad juos pametė kraustantis. Vėliau buvo paprašyta pateikti EKA kontrolines juostas, tačiau Pareiškėja nurodė, kad jos išbluko, todėl jas sunaikino.

Inspekcija nurodė, kad gyventojai privalo saugoti apskaitos dokumentus, kuriais grindžiamos pajamos ir išlaidos, apskaitos registrus, žurnalus teisės aktuose nustatytą laiką (ne mažiau kaip 10 metų). Pareiškėja nesilaikė gyventojų, besiverčiančių IDV buhalterijos apskaitos taisyklių reikalavimų ir nepateikė / neišsaugojo kasos operacijų žurnalų išrašų ir kitų prašomų dokumentų (kasos kontrolinių juostų). Nors Pareiškėja patikrinimo metu nurodė, kad dėl Covid-19 karantino nevykdė veiklos, tačiau pagal „Swedbank“ banko sąskaitų išrašus (Patikrinimo akto priedas Nr. 3) matyti, kad 2021 m. gegužės–rugpjūčio mėn. veikla buvo vykdoma, nes per banką buvo gaunami pinigai, viso 2 027,03 Eur (žr. Patikrinimo akto 6 lentelę), už kuriuos pirkėjai per kasą atsiskaitė mokėjimo kortelėmis.

Inspekcija pažymėjo, kad patikrinimo metu atlikus AB „Swedbank“ ir AS „Citadele“ bankų išrašų analizę, nustatyta, kad Pareiškėja gavo pajamas tik į „Swedbank“ banko sąskaitas iš fizinių ir juridinių asmenų. Pagal Pareiškėjos pateiktas išrašytas pardavimo sąskaitas faktūras, atliktus mokėjimus, kurių paskirtis: „už drabužius“, „už prekes“, „už live“, „už kvepalus“ ir pan., pajamas iš kasos aparato ir gautas pajamas iš UAB „Omniva LT“ (kuri užsiima siuntų pristatymu), nustatyta, kad į Pareiškėjos banko sąskaitas gauta 913 452,71 Eur pajamų, susijusių su vykdyta IDV (žr. Patikrinimo akto 6 lentelę).

Sprendime nurodyta, kad siekiant įvertinti Pareiškėjos patikrinimo metu pateiktą informaciją, buvo atliktas priešpriešinės informacijos surinkimas, t. y. iš tos pačios lentelės atrinkti 10 fizinių asmenų, iš kurių Pareiškėja gavo pajamas kaip skolos grąžinimą. Iš 10 išsiųstų el. laiškų gauti visi atsakymai (žr. Patikrinimo akto priedą Nr. 4), iš kurių 9 nurodė, kad pirko prekes iš „(duomenys neskelbtini)“ transliacijos metu ir 1 asmuo nurodė, kad su „A.A. esame draugės, kai man reikėdavo grynųjų, ji man juos paskolindavo, o aš jai pervesdavau atgal į kortelę, nežinojau ką rašyt tad rašiau dovana“. Patikrinimo metu, gautomis pajamomis iš IDV nebuvo pripažinti mokėjimai gauti iš: Pareiškėjos brolio E.E., sugyventinio / draugo F.F. (Patikrinimo akto priedas Nr. 5); draugių G.G. ir H.H.; pagal gautą paaiškinimą iš I.I. (žr. Patikrinimo akto priedą Nr. 4), kuri nurodė, kad grąžino skolą; J.J. 1 000 Eur (žr. Patikrinimo akto priedą Nr. 6); K.K. 5 500 Eur (žr. Patikrinimo akto priedą Nr. 7), kurie buvo pervesti į Pareiškėjos banko sąskaitą už C.C. (Pareiškėjos mamai) priklausantį kilnojamąjį turtą (kioskelius), Pareiškėja paaiškinimuose nurodė, kad pinigai buvo išgrynintini ir perduoti C.C.. Taip pat, įvertinus, kad Pareiškėja galimai galėjo gauti ir kitų pajamų nesusijusių su IDV, kurių pagal GPMĮ 17 straipsnio 27 dalį per mokestinį laikotarpį gauta iki 2 500 Eur suma neapmokestinama, todėl Pareiškėjos nustatytos pajamos iš IDV 2021-2023 m. sumažintos kasmet po 2 500 Eur ir nustatyta, kad jos sudarė: 2021 m. – 62 520,33 Eur (65 020,33 Eur -2 500 Eur) Eur, 2022 m. – 347 010,07 Eur (349 510,07 Eur – 2 500 Eur), 2023 m. – 496 422,31 Eur (498 922,31 Eur – 2 500 Eur).

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja patikrinimo metu (2025-05-28) pateikė excel lenteles su savo skaičiavimais (žr. Patikrinimo akto priedą Nr.1), pagal kuriuos ji už tikrinamąjį laikotarpį gavo 339 683,45 Eur pajamų, susijusių su IDV (žr. Patikrinimo akto 7 lentelę). Paprašius Pareiškėjos paaiškinti, kodėl ne visos pajamos buvo apskaitytos, 2025-06-28 pateikė paaiškinimą, kuriame nurodė, kad „buvo parduodami mano asmeniniai daiktai. Todėl išskyriau, kas buvo iš tiesų susiję su veikla, o kas buvo kito turto pardavimas“ (Patikrinimo akto priedas Nr.1). Pagal pateiktą paaiškinimą ir nurodytas sumas Pareiškėja asmeninių daiktų pardavė 2021 m. už 41 449,24 Eur, 2022 m. – 276 011,13 Eur, 2023 m. – 256 309,45 Eur. Nustatyta, kad Pareiškėjos pateikti paaiškinimai ir sumos nesutampa su išrašytais sąskaitomis faktūromis, kurios buvo pateiktos patikrinimo metu (žr. Patikrinimo akto 5 lentelę). Vadovaujantis MAĮ 70 straipsniu ir įvertinus gautų mokėjimų sumas ir atliktų pervedimų kiekį į Pareiškėjos banko sąskaitas, bei gautus fizinių asmenų paaiškinimus palyginus su Pareiškėjos pateiktais paaiškinimais, bei dokumentus, kuriuose nei pajamos, nei išlaidos nesutampa su

pateiktais IDV žurnalais, pirminiais dokumentais, padaryta išvada, kad pavedimais per banką gautos pajamos yra iš IDV (žr. Patikrinimo akto 6 lentelę).

Dėl GPM apskaičiavimo taikant MAĮ 70 straipsnio nuostatas

Inspekcija Sprendime pacitavo MAĮ 70 straipsnio 1 dalies ir Taisyklių 4 punkto nuostatas, apibrėžiančias atvejus, kuomet administratorius mokesčius apskaičiuoja pagal jo atliekamą įvertinimą ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) nuostatas, susijusias su mokesčių administratoriaus teisės apskaičiuoti mokesčius pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, įgijimu (LVAT 2010-11-29 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1542/2010, 2011-01-26 nutartis adm. byloje Nr. A-575-146/2011, 2012-11-12 išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis adm. byloje Nr. A-442-1984/2012, 2013-04-15 sprendimas adm. byloje Nr. A-602-27/2013 ir kt.). Inspekcija nurodė, kad patikrinimo metu Pareiškėjos IDV pajamos buvo pagrįstai apskaičiuotos pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikant Taisyklių 6.3.5. punkte numatytą lėšų bankų sąskaitose metodą. Nustatyta, kad Pareiškėja netinkamai vykdė savo prievoles apskaičiuojant mokesčius (Pareiškėja 2021–2023 m., vykdydama elektroninę prekybą / live transliacijas facebook profilyje „(duomenys neskelbtini)“ ir naudotų drabužių pardavimus fizinėje parduotuvėje, į savo vardu atidarytas banko sąskaitas, esančias AB „Swedbank“, iš fizinių ir juridinių asmenų gavo 779 906,80 Eur pajamų, kurių nedeklaravo teisės aktų nustatyta tvarka. Pareiškėja pateikė buhalterinės apskaitos dokumentus, kurių duomenys neatitiko deklaruotų pajamų, IDV pajamų ir išlaidų žurnalų duomenys nesutapo su išrašytais sąskaitomis faktūromis, todėl mokesčių administratorius nustatė aplinkybes, lemiančias būtinumą taikyti MAĮ 70 straipsnio nuostatas, ir pagrįstai apmokestino į banko sąskaitas gautas lėšas GPM.

Dėl vykdytos IDV

Inspekcija Sprendime pacitavo GPMĮ 22 straipsnio, 25 straipsnio 1 dalies ir 27 straipsnio 1 dalies nuostatas, apibrėžiančias B klasės pajamas, jų deklaravimo tvarką. Taip pat Inspekcija Sprendime išdėstė PVMĮ nuostatas, susijusias su PVM objekto ir ekonominės veiklos sąvokomis, pareiga registruotis PVM mokėtoju ir skaičiuoti PVM (PVMĮ 3 straipsnio 1 dalis, 2 straipsnio 8 dalis, PVMĮ 71 straipsnio 1 dalis). Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjos gautos pajamos iš vykdytos IDV 2021 m. lapkričio mėnesį viršijo 45 000 Eur ribą, todėl Pareiškėjai nuo 2021 m. lapkričio mėn. gautų 3 915 Eur pajamų ir vėlesniais laikotarpiais nuo 45 000 Eur ribą viršijančių sumų, pagal PVMĮ 92 straipsnyje nurodytą formulę, patikrinimo metu pagrįstai apskaičiuota (taikant 21 proc. PVM tarifą) pardavimo PVM už 2021 m. – 3 149 Eur, 2022 m. – 61 205 Eur, 2023 m. – 87 615 Eur (žr. Patikrinimo akto 9 lentelę).

Inspekcija pažymėjo, kad pagal MAĮ 2 straipsnio 17 dalį, mokesčių mokėtoju yra asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą nustatyta pareiga mokėti mokestį, pagal GPMĮ 3 straipsnį, mokesčių mokėtoju yra asmuo gavęs pajamų, ekonominę veiklą vykdomas asmuo. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – KT) praktiką mokesčių mokėtojas yra vienas esminių mokesčių elementų, o mokestiniai santykiai yra prievoliniai teisiniai santykiai tarp valstybės ir mokesčių mokėtojo (žr. 2000-10-18 KT nutarimą Nr. 29/98-16/99-3/2000, 2006-09-26 KT nutarimą Nr. 29/04). Analizuojamu atveju nustatyta, kad pajamas gavo Pareiškėja. Be to, mokestinio patikrinimo metu Pareiškėja teikė paaiškinimus (pvz., 2025-03-04 prašymas Inspekcijai; 2025-05-21, 2025-06-20 el. laišakai), kad veiklą vykdo pati. Taip pat, patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjos motina C.C. tikrinamuoju laikotarpiu jokios veiklos vykdymo įregistravusi nebuvo, laikotarpiu nuo 2021-04-01 iki 2021-09-14 buvo įdarbinta pas Pareiškėją (dukrą), savarankišką veiklą įregistravo tik 2025-09-22. Iš bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėja nuo 2020-12-03 vykdo keletą IDV: naudotų daiktų mažmeninė prekyba parduotuvėse EVRK kodas 477900; Kosmetikos ir tualetų reikmenų mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse EVRK kodas 477500; Drabužių mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse EVRK kodas 477100. Nuo 2021-06-15 taip pat vykdo užsakomojo pardavimo paštu arba internetu veiklą. Atsiskaitymai už parduotas prekes

tikrinamuoju laikotarpiu buvo vykdomi į Pareiškėjos banko sąskaitą, sąskaitos faktūros išrašytos ir gautos Pareiškėjos vardu, veiklai vykdyti Pareiškėja turėjo įdarbintų asmenų, Pareiškėja tikrinamu laikotarpiu teikė deklaracijas ir deklaravo iš IDV gautas pajamas (dalį), jomis disponavo. Inspekcija taip pat nustatė, kad tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėja iš veiklos gautų pajamų apmokėjo dalį 2022-09-28 įsigijo nekilnojamojo turto (namas su žemės sklypu adresu (duomenys neskelbtini)) kainos. Taigi, tą pačią veiklą, kaip ir tikrinamuoju laikotarpiu, Pareiškėja vykdė nuo 2020-12-03 ir ją vykdo toliau, todėl teigti, kad Pareiškėja nevykdė IDV, nėra pagrindo. Inspekcijos vertinimu, visuma patikrinimo surinktų įrodymų rodo, jog pajamas iš savo vykdomos veiklos gavo (ir disponavo) būtent Pareiškėja.

Dėl faktinių prekybos aplinkybių ir išlaidų proporcingumo

Inspekcija Sprendime pasisakė dėl Pareiškėjos teiginio dėl mokesčių administratoriaus taikyto 30 proc. leidžiamų atskaitymų normatyvo proporcingumo. Inspekcija išdėstė GPMĮ 18 straipsnio 1 dalies nuostatas, apibrėžiančias nuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi IDV, leidžiamų atskaitymų sąvoką, GPMĮ 18 straipsnio 8 ir 9 dalių nuostatas, GPMĮ 19 straipsnio 3 dalies nuostatas, susijusias su būtinumu išlaidas pagrįsti juridinę galią turinčiais dokumentais. Inspekcija pabrėžė, kad vadovaujantis GPMĮ 18 straipsnio nuostatomis, leidžiamais atskaitymams, susijusiems su IDV pajamų gavimu arba uždirbimu, gyventojas savo pasirinkimu gali priskirti išlaidas, pagrįstas juridinę galią turinčiais dokumentais arba savo pasirinkimu leidžiamais atsiskaitymais pripažinti 30 proc. gautų (uždirbtų) IDV pajamų. Gyventojas, pasirinkęs apmokestinamąsias IDV pajamas apskaičiuoti šioje dalyje nustatyta tvarka, neprivalo turėti atskaitomą sumą pagrindžiančių dokumentų.

Inspekcija konstatavo, kad Pareiškėja metinėse pajamų mokesčio deklaracijose (forma GPM311) kaip leidžiamų atskaitymų pripažinimo būdą yra pasirinkusi 30 proc. leidžiamų atskaitymų nuo gautų pajamų iš IDV be pagrindžiančių dokumentų. Nors Pareiškėja ir pasirinko minėtą leidžiamų atskaitymų būdą, tačiau mokestiniam patikrinimui pateikė prekių įsigijimo sąskaitas, kreditines – prekių grąžinimo sąskaitas, kurių dalį apskaitė IDV pajamų ir išlaidų žurnaluose. Patikrinimo metu Pareiškėja pateikė dokumentus apie prekių įsigijimą iš trečiųjų šalių (Turkijos, Baltarusijos), kurias nurodė įsigijusi Gariūnų verslo parke, t. y. dokumentų, kuriuose būtų nurodytas faktinis prekių pardavėjas, Pareiškėja neturi. Pareiškėjos pateiktose Lenkijoje įsigytų prekių sąskaitose nėra nurodytas fizinis / juridinis asmuo, iš kurio buvo įsigytos prekės, t. y. pardavėjas (nurodoma tik prekių įsigijimo vieta), todėl tokios sąskaitos pagrįstai nepripažintos (nepriskirtos) IDV sąnaudoms.

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėjos naudai 2021 m. pripažinta 54 073,52 Eur išlaidų suma yra didesnė, nei Pareiškėjos deklaracijoje pasirinktas leidžiamų atskaitymų būdas 30 proc. gautų (uždirbtų) IDV pajamų, o 2022 m. ir 2023 m. neviršijo 30 proc. IDV pajamų, todėl 2022 ir 2023 m. taikytas leidžiamų atskaitymų būdas – leidžiamais atsiskaitymais pripažinti 30 proc. gautų (uždirbtų) IDV pajamų. Įvertinus, kad Pareiškėja galėjo gauti ir kitų pajamų nesusijusių su IDV, kurių pagal GPMĮ 17 straipsnio 27 dalį per mokestinį laikotarpį gauta iki 2 500 Eur suma neapmokestinama, todėl Pareiškėjos nustatytos pajamos iš IDV 2021–2023 m. sumažintos kasmet po 2 500 Eur.

Dėl neobjektyvaus ir šališko mokesčių administratoriaus veikimo

Inspekcija, įvertinusi bylos medžiagą ir Pareiškėjos argumentus, nenustatė pagrindo konstatuoti buvus kokius nors neteisėtus ir nepagrįstus Inspekcijos veiksmus, kurie pažeistų Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas atmestinas. Inspekcijos Sprendimas tvirtintinas.

Mokesčių administratorius, vadovaudamasis MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatomis, mokesčių bazę (gautas pajamas iš IDV) apskaičiavo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, taikydamas Taisyklių 6.3.5 punkte nurodytą lėšų bankų sąskaitose vertinimo metodą. Mokesčių administratorius, remdamasis surinkta informacija (bankų sąskaitų išrašais, pardavimo sąskaitomis faktūromis, Pareiškėjos ir kitų asmenų paaiškinimais), nustatė, kad Pareiškėja iš fizinių ir juridinių asmenų gavo pajamas į „Swedbank“ banko sąskaitas. Nustatyta, kad į Pareiškėjos banko sąskaitą 2021–2023 m. gauta 913 452,71 Eur (2021 m. – 65 020,33 Eur, 2022 m. – 349 510,07 Eur, 2023 m. – 498 922,31 Eur) įplaukų, susijusių su vykdyta IDV (žr. Patikrinimo akto 6 lentelę). Mokesčių administratorius, įvertinęs, kad Pareiškėja galėjo galimai gauti ir kitų pajamų, nesusijusių su IDV, kurių pagal GPMĮ 17 straipsnio 27 dalį per mokestinį laikotarpį gauta iki 2 500 Eur suma neapmokestinama, nustatytas Pareiškėjos kiekvienų 2021–2023 m. IDV pajamas sumažino kasmet po 2 500 Eur ir nustatė, kad jos sudarė 905 952,71 Eur (2021 m. – 62520,33 Eur, 2022 m. – 347 010,07 Eur, 2023 m. – 496 422,31 Eur). Mokesčių administratorius nustatytas pajamas palyginęs su Pareiškėjos deklaruotomis pajamomis, konstatavo, kad Pareiškėja pažeidė GPMĮ 22 straipsnio, 25 straipsnio 1 dalies, 27 straipsnio 1 dalies nuostatas, nes metinėse pajamų deklaracijose už 2021–2023 m. laikotarpį nedeklaravo 779 906,80 Eur iš IDV gautų pajamų (Patikrinimo akto 9 psl.).

Mokesčių administratorius patikrinimo metu leidžiamais atskaitymais, susijusiais su IDV pajamomis, 2021 m. pripažino 58 691,29 Eur išlaidų², 2022 m. – 80 243,97 Eur ir 2023 m. – 87 517,69 Eur išlaidų³ (žr. Patikrinimo akto 4 lentelę) ir nustatė nedeklaruotas 2021–2023 m. apmokestinamųjų pajamų ir GPM sumas. Inspekcija, vadovaudamasi GPMĮ 6 straipsnio 1 ir 3 dalimis, 18 ir 182 straipsnio nuostatomis, Pareiškėjai už 2021 m. apskaičiavo gražintiną 3 865,32 Eur GPM sumą, už 2022 m. apskaičiavo mokėtiną 26 298,54 Eur GPM sumą, už 2023 m. apskaičiavo mokėtiną 62 086,20 Eur GPM sumą.

Patikrinimo metu taip pat buvo konstatuota, kad Pareiškėja pažeidė PVMĮ 71 straipsnio ir 92 straipsnio nuostatas, nes Pareiškėjos gautoms pajamoms iš vykdytos ekonominės veiklos viršijus PVM ribą 2021 m. lapkričio mėn., apyskaitos (forma FR0608) Inspekcijai nepateikė ir PVM neapskaičiavo. Mokesčių administratorius, vadovaudamasis PVMĮ 57 straipsnio 1 dalies 2 punktu, PVMĮ 64 straipsnio 1 dalimi, PVMĮ 71 straipsnio 1 dalimi, papildomai apskaičiavo mokėtino į biudžetą 132 632 Eur PVM.

Mokesčių administratorius, vadovaudamasis GPMĮ 36 straipsnio 2 dalimi, PVMĮ 123 straipsnio 1 dalimi bei MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 2 punktu ir 97 straipsnio 2 dalimi, apskaičiavo 11 903,99 Eur GPM delspinigių ir 34 504,53 Eur PVM delspinigių. Taip pat, vadovaudamasis MAĮ 140 straipsnio 5 dalies nuostatomis, atsižvelgdamas į Pareiškėjos atsakomybę lengvinančias aplinkybes (Pareiškėja bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė dokumentus) bei sunkinančias aplinkybes (Pareiškėja nevykdė savo pareigų teisingai apskaičiuoti mokesčius saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ar šias pareigas vykdė netinkamai, todėl mokesčiai apskaičiuoti netiesiogiai, taikant MAĮ 70 straipsnį; dėl Pareiškėjos veiksmų ar neveikimo padaryta didelė žala valstybės biudžetui), skyrė vidutinio dydžio baudas (už laikotarpį nuo 2021-01-01 iki 2023-04-30 – 30 proc. vidutinio dydžio baudą, nuo 2023-05-01 – 60 proc. vidutinio dydžio baudą).

Be to, mokesčių administratorius, įvertinęs Pareiškėjos sumokėtas VSD įmokas ir PSD įmokas, pritaikytas lengvatas, papildomai apskaičiavo 12 911,70 Eur VSD įmokų, 5 806,95 PSD įmokų bei su jomis susijusias sumas.

² Komisijos pastaba: išlaidų už 2021 m. suma pripažinta pagal pateiktus dokumentus.

³ Komisijos pastaba: leidžiamais atskaitymais už 2022 m. ir 2023 m. pripažinta 30 proc. IDV pajamų.

Iš viso mokesčių administratorius apskaičiavo papildomai 62 086,20 Eur GPM, 11 903,99 Eur GPM delspinigius, 132 632 Eur PVM, 34 504,53 Eur PVM delspinigius, 12 911,70 Eur VSD įmokų, 5 806,95 PSD įmokų ir paskyrė 37 252 Eur GPM baudą, 57 044 Eur PVM baudą, 11 231 Eur VSD įmokų ir PSD įmokų baudas.

Pareiškėja su mokesčių administratoriaus išvadomis nesutinka ir laikosi pozicijos, kad Pareiškėja tiesioginėse transliacijose nedalyvavo ir nevykdė viešų veiksmų, susijusių su veiklos pristatymu ar prekių realizavimu, faktiškai ūkinę veiklą organizavo, vykdė ir kontroliavo Pareiškėjos motina C.C., kuri dėl jos turimų finansinių įsipareigojimų neturėjo galimybės savo vardu registruoti IDV ir formaliai pasinaudojo Pareiškėjos vardu, atlikdama su veiklos registravimu susijusius veiksmus. Atidaryta atskira banko sąskaita pavadinimu „(duomenys neskelbtini)“, kurią faktiškai valdė, kontroliavo ir joje esančiomis lėšomis disponavo išimtinai C.C.. Visais veiklos vykdymo aspektais C.C. veikė savarankiškai ir savo vardu: ji palaikė tiesioginius santykius su klientais (kurie žinojo, jog bendrauja būtent su C.C.), rinko ir administravo užsakymus, vykdė prekių įsigijimą, organizavo reklamos veiklą, derėjosi su tiekėjais bei koordinavo prekių tiekimą ir logistiką. Vien faktas, kad piniginės lėšos buvo pervedamos į Pareiškėjos banko sąskaitas ir apskaitos dokumentai buvo formaliai išrašyti Pareiškėjos vardu, savaime nesudaro pakankamo teisinio pagrindo konstatuoti, jog realus veiklos vykdytojas ar ekonominės naudos gavėjas buvo Pareiškėja.

Pareiškėja prašo pripažinti, kad faktinę ūkinę veiklą vykdė Pareiškėjos motina C.C., ir mokestines prievoles perkelti C.C..

Kaip matyti iš Pareiškėjos skundo turinio bei Pareiškėjos atstovės pasisakymo Komisijos posėdžio metu, Pareiškėja neginčija teisės aktų taikymo teisingumo, t. y. mokesčių apskaičiavimo MAĮ 70 straipsnio nustatyta tvarka, taip pat neginčija mokesčio bazės apskaičiavimo metodikos, mokesčių ir įmokų aritmetinio skaičiavimo, delspinigių ir baudų skyrimo / apskaičiavimo pagrįstumo ir teisingumo. Esminis ginčo dalykas – gautų pajamų pripažinimo Pareiškėjos IDV pajamomis pagrįstumas.

Kadangi mokestinio ginčo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso gynybos būdą bei apimtį, nustato pats skundą padavęs subjektas, skunde suformuluodamas materialųjį teisinį reikalavimą bei nurodydamas aplinkybes, kuriomis jį grindžia (LVAT 2012-01-26 nutartis adm. byloje Nr. A-858-257/2012; LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-04-10 nutartis adm. byloje Nr. A-261-1032/2014, 2024-07-17 nutartis adm. byloje Nr. eA-611-662/2024), Komisija pasisakys dėl esminių Pareiškėjos argumentų, susijusių su Pareiškėjos pozicija dėl Pareiškėjos į jos sąskaitą banke pervestų lėšų pripažinimo Pareiškėjos IDV pajamomis.

MAĮ 2 straipsnio 17 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojas – asmuo, kuriam pagal mokesčio įstatymą yra nustatyta prievolė mokėti mokestį. Pagal MAĮ 8 straipsnio 1 dalį kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčių apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos.

GPMĮ 3 straipsnis nustato, kad pajamų mokestį moka pajamų gavęs ir (arba) pajamų uždirbęs gyventojas. Pagal to paties įstatymo 5 straipsnio 2 dalį, nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektas yra pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje ir ne Lietuvoje, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytą atvejį (šiuo atveju netaikytina).

GPMĮ 2 straipsnio 14 dalyje įtvirtinta, jog pajamoms, išskyrus toje pačioje nuostatoje išvardintas išimtis, kurios nagrinėjamu atveju netaikytinos, priskiriamas <...> atlygis už atliktus darbus, suteiktas paslaugas, už perduotas ar suteiktas teises, už perduotą ar kitaip perleistą, investuotą turtą ar lėšas ir (arba) kita nauda pinigais ir (arba) natūra <...>.

GPMĮ 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu, o to paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog pajamų, išskyrus pozityviąsias pajamas bei

priskiriamas Europos ekonominių interesų grupės pajamas, gavimo momentu laikomas momentas: 1) kai pajamos bet kokia forma faktiškai gaunamos <...>.

GPMĮ 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagal mokesčio mokėjimo tvarką gyventojų pajamos (įskaitant pajamas, kurios pagal šio įstatymo nuostatas yra neapmokestinamosios) skirstomos į dvi klases – A ir B. Pagal šio straipsnio 3 dalies 1 punktą, B klasės pajamoms priskiriamos <...> šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nenurodytos IDV pajamos, pajamos iš ne IDV turto ir IDV turtui priskirto nekilnojamojo pagal prigimtį daikto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn, taip pat nuolatinio Lietuvos gyventojų gautos palūkanos.

GPMĮ 25 straipsnis reguliuoja nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaravimo, apskaičiavimo ir sumokėjimo tvarką. Šio straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad pajamų mokestį nuo pajamų, pagal mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamų B klasės pajamoms, šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja, apskaičiuoja ir sumoka pats nuolatinis Lietuvos gyventojas arba jo įgaliotas asmuo.

GPMĮ 27 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs pajamų, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, gegužės 1 dienos <...> privalo pats arba per savo įgaliotą asmenį pateikti mokesčio administratoriui metinę pajamų mokesčio deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį ir joje deklaruoti visas praėjusio mokestinio laikotarpio pajamas ir už jas apskaičiuotą pajamų mokestį, jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip.

Vadovaujantis PVMĮ 71 straipsnio 1 dalimi, privalo registruotis PVM mokėtoju ir skaičiuoti PVM bei mokėti jį į biudžetą tenka apmokestinamiesiems asmenims, kurie šalies teritorijoje tiekia prekes arba teikia paslaugas <...>. Privalantis registruotis PVM mokėtoju asmuo privalo pateikti prašymą įregistruoti jį PVM mokėtoju, neatsižvelgiant į tai, ar jis buvo registruotas PVM mokėtoju šio įstatymo XII skyriaus penktajame, šeštajame ir septintajame skirsniuose nustatyta tvarka (2020-11-05 įstatymo Nr. XIII-3346 redakcija, galiojusi pažeidimo padarymo metu). Šio straipsnio 2 dalyje (2014-09-23 įstatymo Nr. XII-1122 redakcija, galiojusi pažeidimo padarymo metu) nustatyta, kad neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo neprivalo pateikti prašymo įregistruoti jį PVM mokėtoju bei už tiekiamas prekes (išskyrus į kitas valstybes nares tiekiamas naujas transporto priemonės) ir (arba) teikiamas paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka skaičiuoti PVM ir mokėti jį į biudžetą, jeigu bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (paskutinius 12 mėnesių) neviršijo 45 000 Eur. PVM turi būti pradėtas skaičiuoti nuo to mėnesio, kurį minėta riba buvo viršyta <...>. Prašymo įregistruoti PVM mokėtoju nepateikimas neatleidžia apmokestinamojo asmens nuo privalės skaičiuoti PVM už jo tiekiamas prekes ir (arba) teikiamas paslaugas <...> (PVMĮ 71 straipsnio 4 dalis).

Iš aptarto teisinio reglamentavimo matyti, kad pajamos iš IDV priskiriamos B klasės pajamoms, kurias deklaruoti, apskaičiuoti GPM ir jį sumokėti turi pats pajamas gavęs nuolatinis Lietuvos gyventojas arba jo įgaliotas asmuo (atlygiui už prekių ir paslaugų pardavimą pasiekus 45 000 Eur – ir PVM). Tais atvejais, kai piniginės lėšos yra pervedamos į fizinio asmens sąskaitą, kuria jis turi teisę disponuoti, atlikti piniginių lėšų pervedimai gali būti neapmokestinami GPM, tik esant pakankamiems įrodymams, kad tai nėra fizinio asmens pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos. Pareiga pagrįsti tokio pobūdžio aplinkybes, jog tai nėra pajamos, ar tai yra neapmokestinamosios pajamos, tenka mokesčių mokėtojui, pateikiant konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus. Tokios pozicijos laikosi ir LVAT savo praktikoje tokio pobūdžio bylose (pvz., 2011-01-20 nutartis administracinėje byloje Nr. A-442-60/2011, 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010, 2011-01-24 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1216/2011, 2012-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1601/2012; 2015-06-29 nutartis adm. byloje Nr. A-2051-556/2015, 2021-05-12 nutartis adm. byloje Nr. eA-894-968/2021 ir kt.). Mokesčių mokėtojas, siekdamas paneigti mokesčių administratoriaus

mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo teisėtumą ir pagrįstumą, privalo ne tik nurodyti savo abejones dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo teisėtumo ir pagrįstumo, bet ir pateikti tokias abejones pagrindžiančius įrodymus (LVAT 2016-03-29 nutartis adm. byloje Nr. eA-606-442/2016).

Analizuojamuoju atveju nustatyta, kad nedeklaruotas pajamas gavo Pareiškėja iš IDV:

Pirma, Pareiškėjos IDV įregistravimas. Pareiškėja įregistravo keletą IDV: nuo 2020-12-03 – naudotų daiktų mažmeninė prekyba parduotuvėse (EVRK kodas 477900); kosmetikos ir tualetų reikmenų mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (EVRK kodas 477500); drabužių mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (EVRK kodas 477100), nuo 2021-06-15 – užsakomojo pardavimo paštu arba internetu veikla (EVRK kodas 479100);

Antra, realus Pareiškėjos IDV vykdymas. Pareiškėja nuo 2021-01-28 iki 2021-12-23 adresu (duomenys neskelbtini), turėjo įregistravusi EKA EURO-1000T. Paprašius Pareiškėjos pateikti kasos operacijų žurnalą ir kitus susijusius dokumentus, Pareiškėja teigė, kad juos pametė kraustantis, o EKA kontrolinės juostos išbluko, todėl jas sunaikino (žr. Patikrinimo akto 7 psl.); pagal bankų sąskaitų išrašus ir mokestinio tyrimo metu Pareiškėjos pateiktus dokumentus (IDV pajamų ir išlaidų žurnalus, PVM sąskaitas faktūras, kreditines sąskaitas), nustatyta, kad tikrinamuoju laikotarpiu naudotų drabužių pardavimus fizinėje parduotuvėje ir elektroninę prekybą vykdė Pareiškėja, sąskaitos faktūros išrašytos ir gautos Pareiškėjos vardu; atsiskaitymai už parduotas prekes tikrinamuoju laikotarpiu buvo vykdomi į Pareiškėjos „Swedbank“ banko sąskaitas; į Pareiškėjos banko sąskaitą iš fizinių ir juridinių asmenų gautuose pavedimuose nurodyta mokėjimų paskirtis: „už drabužius“, „už prekes“, „už live“, „už kvėpalus“ ir pan. Įvertinus pajamas iš kasos aparato ir gautas pajamas iš UAB „Omniva LT“ (kuri užsiima siuntų pristatymu) nustatyta, kad į Pareiškėjos banko sąskaitą gauta 913 452,71 Eur pajamų, susijusių su vykdyta IDV. Byloje pateiktas finansinių operacijų išrašas už laikotarpį nuo 2020-01-01 iki 2024-07-09, iš kurio matyti, kad sąskaitoje LT147300010158472778 buvo atlikta 16 745 operacijų, LT157300010166009078 – 13 623 operacijų, LT267300010158529210 – 602 operacijos ir sąskaitoje LT737300010175869733 – 844 operacijos. Taigi, atsiskaitymai už prekių pirkimą / pardavimą tiek tikrinamuoju laikotarpiu, tiek ir po to, vyko aktyviai; Pareiškėja tą pačią veiklą, kaip ir tikrinamuoju laikotarpiu, vykdė nuo 2020-12-03, Pareiškėja teikė pajamų deklaracijas ir deklaravo iš IDV gautas pajamas;

Trečia, darbuotojų įdarbinimas. Pareiškėjos veiklos vykdymo vietos – parduotuvė, adresu (duomenys neskelbtini) m. sav. ir „facebook“ socialinis tinklas, tiesioginės Live transliacijos „(duomenys neskelbtini)“, kurioje įdarbintos dvi nuotolinės prekybos pardavėjos (2024-12-18 Mokestinio tyrimo ataskaita Nr. (31.49 Mr) FR0686-972, 5 psl.);

Ketvirta, Pareiškėjos motinos C.C. veikla. C.C. tikrinamuoju laikotarpiu jokios veiklos vykdymo įregistravusi nebuvo, laikotarpiu nuo 2021-04-01 iki 2021-09-14 buvo įdarbinta pas Pareiškėją pardavėja – kasininke (2021-03-31 darbo sutartis), savarankišką veiklą įregistravo tik 2025-09-22;

Penkta, Pareiškėjos teikti paaiškinimai. Pareiškėja teikė paaiškinimus, kurių turinys patvirtina, kad veiklą vykdo pati Pareiškėja. 2025-05-19 „Paaiškinyje dėl lėšų judėjimo per banko sąskaitas“ akcentavo, kad ne visos per sąskaitas perėjusios lėšos laikytinos IDV pajamomis. Banko sąskaitų išrašai apima ne tik ekonominę naudą teikiančias įplaukas, susijusias su IDV pajamomis, bet ir kitokio pobūdžio pinigų srautus, kurie negali būti traktuojami kaip pajamos mokesčių tikslais. Tokie srautai apima: lėšų pervedimus tarp asmeninių sąskaitų, pajamas iš turto, kuris nėra susijęs su IDV ir kitas įplaukas, nesusijusias su veikla (pvz., asmeniniai pervedimai). Pareiškėja nenurodė pajamų nedeklaravimo priežasčių, susijusių su C.C. veikla bei nenurodė konkrečių tokių pajamų dydžio. Taip pat el. paštu pateiktuose atsakymuose į mokesčių administratoriaus klausimus, Pareiškėja nurodė įplaukų sumas už atskirų prekių pardavimą ir paaiškino savo veiklos modelį („perku – parduodu“) (2025-06-20 paaiškinimas), paaiškino prekių likučių pardavimo aplinkybes

(„Likusios prekės būdavo parduodamos kitais metais, t. y. nusikeldavo į kitus metus, jeigu, pvz., nespėjau jų parduoti tais pačiais metais, kada buvo įgytos“ (2025-07-03 paaiškinimas), paaiškino ataskaitų neatitikimus (2025-06-16 paaiškinimas), nurodė priežastis, kodėl, jos nuomone, visos gautos lėšos neturi būti vertinamos kaip IDV pajamos (2025-05-21 paaiškinimas, kuriame Pareiškėja dalies pajamų nepriskyrimą pajamoms, gautoms už IDV, sieja ne su C.C. veikla, bet su asmeninių daiktų pardavimu).

C.C. Komisijos posėdžio metu nurodė, kad negalėjo vykdyti veiklos savo vardu, nes jos turtas yra areštuotas, ji gyvena socialiniame būste ir nenori, kad apskaičiuotą papildomai mokėtiną gyventojų pajamų mokesčio sumą tektų sumokėti jos dukrai. Komisija pažymi, kad C.C. nurodytos aplinkybės yra susijusios su jos asmenine finansine ir socialine padėtimi, tačiau jos nepaneigia patikrinimo metu nustatytų faktinių aplinkybių, jog individuali veikla buvo įregistruota Pareiškėjos vardu, pajamos buvo gaunamos į Pareiškėjos vardu atidarytą banko sąskaitą, o Pareiškėja teikė deklaracijas apie IDV pajamas. Todėl Pareiškėjos nurodyti motyvai dėl jos turto arešto ar socialinės padėties negali būti vertinami kaip aplinkybės, paneigiančios jos, kaip individualios veiklos vykdytojos ir pajamų gavėjos, mokestinę prievolę.

Komisija pažymi, kad nors teisės aktai nedraudžia kitam asmeniui sumokėti gyventojų pajamų mokestį už mokesčių mokėtoją (GPMĮ 9 straipsnio 1 dalies 5 punktas, 17 straipsnio 1 dalies 26 punktas), tačiau byloje nėra duomenų, kad C.C. būtų pasinaudojusi tokia galimybe ar ėmusi veiksmų prisiimti su veikla susijusią mokestinę prievolę, todėl Pareiškėjos argumentai šiuo klausimu vertintini kritiškai.

MAĮ 70 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius negali nustatyti mokesčių mokėtojo mokesstinės prievolės dydžio įprastine, tai yra atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta, tvarka, mokesčių mokėtojui priklausančią mokėti mokesčio sumą mokesčių administratorius apskaičiuoja pagal jo atliekamą įvertinimą, atsižvelgdamas į visas įvertinimui reikšmingas aplinkybes, turimą informaciją ir prireikus parinkdamas savo nustatytus įvertinimo metodus, atitinkančius protingumo bei, kiek objektyviai įmanoma, teisingo mokesstinės prievolės dydžio nustatymo kriterijus.

Mokesčių administratorius nustatė, kad Pareiškėja netinkamai vykdė savo pareigas – pirmiau nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka nedeklaravo dalies gautų pajamų, pateikė buhalterinės apskaitos dokumentus, kurie neatitiko deklaruotų pajamų, Pareiškėjos vedamų IDV pajamų ir išlaidų žurnalų duomenys nesutapo su išrašytais sąskaitomis faktūromis, Pareiškėja nesilaikė Gyventojų, besiverčiančių IDV (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-02-17 įsakymu Nr.1K-040 ir nepateikė / neišsaugojo kasos operacijų žurnalų išrašų ir kitų prašomų dokumentų (pvz., kasos kontrolinių juostų). Todėl mokesčių administratorius pagrįstai, vadovaudamasis MAĮ 70 straipsnio 1 dalimi, Pareiškėjos mokestinę prievolę nustatė pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą.

MAĮ 67 straipsnyje nustatyta, kad mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas (1 dalis). Mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos (2 dalis). LVAT praktikoje ne kartą konstatuota, kad pagal šiame MAĮ straipsnyje įtvirtintas taisykles, įrodinėjimo pareiga (lot. *onus probandi*) yra paskirstyta tarp mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojo; kai mokesčių administratorius yra surinkęs atitinkamus faktinius duomenis ir jais grindžia apskaičiuotus papildomus mokesčius bei su jais susijusias sumas, mokesčių mokėtojui apsiginti galimybė atsiranda, kai jis savo ruožtu teikia kitokius faktinius duomenis, suponuojančius priešingą nei mokesčių administratoriaus padaryta išvadą; jeigu mokesčių mokėtojas neįvykdo šios pareigos, tai nustačius, jog mokesčių administratorius

pagrindė mokesčių mokėtojai apskaičiuotą mokestį ir su juo susijusias sumas, mokesčių mokėtojai atsiranda mokestinė prievolė. Mokesčių mokėtojas, norėdamas paneigti mokesčių administratoriaus apskaičiuotą konkretų mokestį, privalo pateikti pagrįstus argumentus ir juos pagrindžiančius naujus įrodymus, lemiančius nustatyto mokesčio dydžio neteisingumą (žr., pvz., LVAT 2010-11-08 nutartį adm. byloje Nr. A-556-1527/2010; 2010-10-25 nutartį adm. byloje Nr. A-438-1147/2010; 2011-12-22 nutartį adm. byloje Nr. A-575-912/2011; 2012-05-24 nutartį adm. byloje Nr. A-442-1601/2012; 2015-10-12 nutartį adm. byloje Nr. A-1021-442/2015, 2023-04-05 nutartį adm. byloje Nr. eA-165-789/2023, 2024-06-19 nutartį adm. byloje Nr. eA-1684-575/2024, 2024-11-20 nutartį adm. byloje Nr. eA-743-556/2024, 2024-11-27 nutartį adm. byloje Nr. eA-2422-968/2024, 2026-01-28 nutartis adm. byloje Nr. eA-139-968/2026 ir kt.).

Komisijos vertinimu, nagrinėjamu atveju mokesčių administratorius tinkamai įvykdė MAĮ 67 straipsnyje įtvirtintą pareigą pagrįsti mokestinės prievolės dydį, nustatė piniginių lėšų pervedimo į Pareiškėjos asmeninę sąskaitą faktą, nustatė 2021–2023 m. nedeklaruotų Pareiškėjos gautų pajamų iš IDV sumą, Pareiškėjai sudarė visas sąlygas paaiškinti ir pateikti dokumentus (įrodymus) į jos sąskaitas įplaukusių lėšų paskirčiai nustatyti. Byloje nustatytų įrodymų visuma rodo, jog pajamas iš savo vykdomos veiklos gavo (ir jomis disponavo) būtent Pareiškėja. Todėl Pareiškėjos teiginiai, susiję su Pareiškėjos pozicija, kad veiklą vykdė C.C., vertintini kaip Pareiškėjos pasirinkta gynybinė pozicija. Mokesčių administratorius, vadovaudamasis pirmiau nurodytomis GPMĮ nuostatomis, pagrįstai konstatavo, kad prievolė mokėti GPM šiuo atveju kilo Pareiškėjai, kuri faktiškai gavo pajamas.

Komisijos posėdžio metu Pareiškėjos atstovė ir C.C. akcentavo, kad per tikrinamąjį laikotarpį tik C.C. pirkė prekes, vedė tiesiogines transliacijas, bendravo su klientais (prekių pirkėjais). Inspekcijos atstovas posėdžio metu neginčijo, jog tiesiogines transliacijas vedė C.C.. Komisijos posėdžio metu paprašius įvardinti kitus objektyvius įrodymus (be jau minėtų transliacijų), patvirtinančius, jog veiklą vykdė C.C., Pareiškėjos atstovė nurodė, kad tai yra klientų atsiliepimai ir padėkos socialinio tinklo paskyroje, kur minimas tik C. vardas, C.C. asmeniniai susirašinėjimai su klientais, fizinių asmenų (pirkėjų ir Gariūnų turgavietės pardavėjų) liudijimai (prekių pardavėjai ir pirkėjai gali paliudyti, kad prekių pirkimo ir pardavimo klausimais bendravo tik su C.C., bet ne su Pareiškėja). Be to, Pareiškėja prie skundo Komisijai pateikė C.C. 2026-02-08 raštą („Prisipažinimas“), kuriame konstatuojama, kad visą nagrinėjamą laikotarpį C.C. viena vykdė veiklą bei „(duomenys neskelbtini)“ susirašinėjimo su klientais kopijas ir Facebook (Meta) puslapio kopijas.

Komisijos vertinimu, Pareiškėjos ir Pareiškėjos atstovės Komisijos posėdžio metu įvardinti įrodymai dėl C.C. veiklos vykdymo, taip pat pateiktas C.C. 2026-02-08 raštas ir susirašinėjimas su klientais, nesant tarp klientų ir C.C. ūkinės operacijas ir atsiskaitymo už atliktas ūkinės operacijas patvirtinančių buhalterinės apskaitos duomenų (dokumentų), negali būti laikomas tinkamu įrodymu, siejančiu pinigų gavimo faktą su C.C.. Todėl konstatuotina, kad Pareiškėja tinkamai neįvykdė jai tenkančios MAĮ 67 straipsnio 2 dalyje nustatytos pareigos, t. y. Pareiškėja nepateikė rašytinių įrodymų (dokumentų), dėl kurių Pareiškėjai pervestos lėšos galėtų būti neapmokestinamos ar keistųsi jų apmokestinimo sąlygos. Vien neigimas mokesčių administratoriaus išvadų, paremtų konkrečiais skaičiavimais ir rašytinių įrodymų visapusišku ištyrimu, nėra tinkamas įrodinėjimo pareigos įgyvendinimas.

Pareiškėja skunde ir Pareiškėjos atstovė Komisijos posėdžio metu akcentavo, kad mokesčių administratoriaus pareigūnai patikrinimo metu kreipėsi į prekių pirkėjus. Nors dalis pirkėjų nurodė, kad prekes įsigijo iš „(duomenys neskelbtini)“, ši informacija nebuvo tinkamai įvertinta, be to, buvo atsisakyta priimti C.C. paaiškinimus ir su ja komunikuoti, motyvuojant tuo, kad banko sąskaitos ir sąskaitų faktūrų išrašymas buvo Pareiškėjos vardu. Toks pareigūno elgesys sudarė situaciją, kurioje Pareiškėjai objektyviai nebeliko galimybės užtikrinti, kad būtų ištirta reali ūkinės veiklos struktūra ir faktiniai ekonominiai santykiai. Pareiškėjos atstovė Komisijos posėdžio metu akcentavo būtinybę Pareiškėjos ir C.C. atžvilgiu taikyti MAĮ 10

straipsnyje įtvirtintą turinio viršenybės prieš formą principą, tokiu būdu pajamas priskiriant C.C..

Komisija, pasisakydama dėl MAĮ 10 straipsnio taikymo Pareiškėjos atžvilgiu, pažymi, kad pagal MAĮ 10 straipsnio nuostatas, mokesčių teisiniuose santykiuose viršenybė teikiama šių santykių dalyvių veiklos turiniui, o ne jos formaliai išraiškai. Pažymėtina, kad LVAT yra nurodęs, kad „santykiuose su mokesčių administratoriumi mokesčių mokėtojas turi teisę reikalauti, kad būtų taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Atitinkamai mokesčių administratorius savo veikloje neturėtų paneigti asmenų mokesčių įstatymuose numatytų teisių ar pripažinti atitinkamas prievoles vien remdamasis formalia šių asmenų veiklos išraiška, kai jam yra žinomos (pateikiamos) aplinkybės, rodančios kitokį mokesčio turinį“. Be to, LVAT pabrėžė, kad „mokesčių administratoriaus pareiga savo veikloje remtis aptariamu principu yra imperatyvi, todėl, matydamas visas įstatymų numatytas prielaidas taikyti turinio viršenybės prieš formą principą, jis savo iniciatyva turėtų atsižvelgti į tikrąjį mokesčio mokėtojo veiklos turinį, net jei tai reikštų, kad dėl to į valstybės, savivaldybių biudžetus ar kitus piniginius fondus bus surinkta mažiau pajamų“ (žr., pvz., LVAT 2019-05-15 sprendimo adm. byloje Nr. eA-958-575/2019, 27 punktą, 2025-10-01 nutarties adm. byloje Nr. eA-258-789/2025, 46 punktą).

MAĮ 69 straipsnyje plačiau detalizuojama mokesčio apskaičiavimo taikant turinio viršenybės prieš formą principą esmė. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai mokesčių mokėtojas, įformindamas apskaitos dokumentus ir pateikdamas mokesčio deklaraciją, suklysta, taip pat kitais atvejais, kai mokesčio mokėtojo veikla neatitinka formalių teisės aktų reikalavimų, tačiau jos turinys atitinka aplinkybes, su kuriomis mokesčių įstatymai sieja apmokestinimą, mokestis apskaičiuojamas taikant minėtų mokesčių įstatymų atitinkamas nuostatas. Taigi, MAĮ 69 straipsnio 2 dalyje išskirtini atvejai, kai turinio viršenybės prieš formą principas privalo būti taikomas palankiai mokesčių mokėtojui apskaičiuojant mokesčius: 1) mokesčių mokėtojas, įformindamas apskaitos dokumentus ir pateikdamas mokesčio deklaraciją suklysta. Šis atvejis sietinas su neteisingu ūkinės operacijos įforminimu ar deklaravimu, kai turinys yra kitoks, todėl šį atvejį galima įvardinti techninio pobūdžio formalumų trūkumu ir 2) veikla neatitinka formaliems teisės aktų reikalavimams, kai veiklos turinys atitinka aplinkybes su kuriomis mokesčių įstatymai sieja apmokestinimą. Šį atvejį galima įvardinti veiklos formalumų trūkumu.

Šiuo atveju nenustatyta, kad Pareiškėja suklydo įformindama dokumentus ar pildydama deklaraciją (Pareiškėja nepadarė formalios klaidos) ar Pareiškėjos veikla neatitiko formaliems teisės aktų reikalavimams. Byloje įrodyta, kad Pareiškėja vykdė IDV ir gavo pajamas. Todėl laikytina, kad šiuo atveju ūkinės operacijos esmė (turinys) atitinka jos formaliai išraiškai ir nėra teisinio pagrindo Pareiškėjos atžvilgiu taikyti MAĮ 10 straipsnyje įtvirtintą turinio viršenybės prieš formą principą. Nustačius, kad Pareiškėja nedeklaravo visų gautų pajamų, mokesčių teisės aktai neįtvirtina taisyklių nei principų, ribojančių mokesčių administratoriaus kompetenciją apmokestinti nedeklaruotas pajamas.

Komisija pažymi, kad Inspekcija tinkamai įvertino byloje nustatytas aplinkybes ir surinktus įrodymus, teisingai pritaikė ginčo santykius reglamentuojančiais teisės normas ir priėmė pagrįstą ir teisėtą Sprendimą, kurį keisti ar naikinti nėra pagrindo.

Taip pat Komisija papildomai pažymi, kad pagal MAĮ 19 straipsnį pagrindiniai Valstybinės mokesčių inspekcijos uždaviniai yra padėti mokesčių mokėtojams įgyvendinti savo teises ir atlikti pareigas; įgyvendinti mokesčių įstatymus; užtikrinti, kad mokesčiai į biudžetą būtų sumokėti. MAĮ 36 straipsnyje nustatyta mokesčių mokėtojo teisė iš mokesčių administratoriaus gauti nemokamą informaciją apie mokesčius, jų lengvatas, apie galiojančius mokesčių teisės aktus bei kitą informaciją, reikalingą jo mokestinėms prievolėms vykdyti ir gauti konsultacijas mokesčių mokėjimo klausimais (MAĮ 36 straipsnio 1 ir 2 punktai). Todėl Pareiškėjai kilus neaiškumams dėl mokesčių nuo IDV pajamų apskaičiavimo, Pareiškėja gali

kreiptis į Inspekcijos mokesčių informacijos centrą tel.+370 5 260 5060, užduoti klausimą per *Mano VMI* portalą, naudojantis paslauga „Paklausimų teikimas“, ar užsiregistruoti vizitui į artimiausią Inspekcijos aptarnavimo skyrių.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2026-01-21 sprendimą Nr. 68-5.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė